

V. MORAX, *Pathologie oculaire*, Paris, FELIX ALCAN 1921.
Ruim 400 bldz. met 204 afbeeldingen en 4 gekleurde platen.

Er wordt wel eens over geklaagd, dat de Fransche leerboeken wat oppervlakkig zijn; dit verwijt kan zeker niet het degelijke werk treffen, dat MORAX heeft gereed gemaakt als onderdeel van een algemeen handboek der pathologie, en dat hij, nu de uitgave van dat groote werk achterwege blijft, als afzonderlijk leerboek der *pathologie oculaire* heeft uitgegeven. Het is niet alleen van pathologisch-anatomischen inhoud, maar bevat ook klinische en bacteriologische gedeelten. Zoo is bijv. het hoofdstuk over de traankanalen voor het grootste gedeelte een klinische beschouwing en dat over de conjunctiva een bacteriologische. Het boek laat zich wel als leerboek lezen, maar is toch beter geschikt om bij voorkomende gelegenheden hoofdstuksgewijze geraadpleegd te worden. Men zal dan den rijkdom van inhoud telkens kunnen waardeeren en ook de fraaie afbeeldingen, die groot in aantal, meestal oorspronkelijk en zeer duidelijk zijn, ook al kunnen zij niet altijd wedijveren met die in het handboek van VON GRAEFE—SAEMISCH (zie bijv. die over het netvlies). Het boek ademt bovendien een zeer verzoenenden geest: woorden als „Mastzellen”, „Scharlachrot” en „Drusen im Sehnervenkopfe” zou men tusschen den tekst niet verwachten nu de Fransche oogheekundigen zich zoo haatdragend tegen de Duitschers hebben betoond bij de voorbereiding van het oogheekundige congres in Amerika. Ook bespeurt men van de eerste bladzijde af, dat de Duitsche literatuur nauwkeurig is bestudeerd. Ja misschien schuilt hier zelfs wel eenige overdreven voorliefde in, want het is opmerkelijk, dat, bij zoovele Duitsche citaten, van het geheele werk van STRAUB geen ander spoor is te vinden dan een korte vermelding uit het proefschrift van WEMMERSLAGER; daarmee en met een verwijzing naar het proefschrift van VAN GEUNS is het Nederlandsche werk afgedaan. Ook wat het radium en de ultraviolette stralen betreft, verlaat MORAX zich eenzijdig op Duitsche mededeelingen. Opmerkelijk afwijkend van bij ons gangbare opvattingen is de meening van MORAX, dat de chorioiditis slechts zeer zelden van tuberculeusen aard zou zijn, maar haast altijd luetisch; ook de retinitis pigmentosa berust volgens hem op lues en is slechts een variant van de chorio-retinitis syphilitica; ja, MORAX is blijkbaar zelfs geneigd de spontane netvliesloslating aan syphilis toe te schrijven. Ook wordt het verband tusschen tuberculose en de conjunctivitis van PARINAUD ten stelligste ontkend. Wat het chalazion eigenlijk is, blijft ook in dit boek een onbeantwoorde vraag. Bij het trachoom wordt de klinische onderscheiding in papuleuse en granuleuse vormen vermeden en wordt alleen de granulatie anatomisch beschreven. De embolie van de A. centralis retinae is niet altijd een thrombose.

Maar laat ik niet verder in bijzonderheden afdalen; dit overzicht leent zich niet daar toe. Alleen zij nog vermeld, dat als inleiding een hoofdstuk dient met practische wenken over het vervaardigen van oogpraeparaten voor de mikroskopie.

G. J. SCHOUTE.